

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“
СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

Историјски архив у Седеревској Паланци основан је 30.12.1968.године одлуком Скупштине Општине Седеревска Паланка, са територијалном надлежношћу за општину паланачку.

Првобитно налазио се у згради старог затвора и располагао је са само 120м2.

Одлуком Владе Републике Србије, 1996.године, Историјски архив у Паланци добија територијалну надлежност за Општине Велика Плана и Жабари.

Оваква одлука условила је хитно решавање проблема са простором намењеном за смештај архивске грађе. Исте године Историјском архиву додељен је објект у коме се и данас налази.

Зграда није наменски грађена за потребе смештаја архивске грађе, већ се тада приступило адаптацији. Уређење је извршено тако да осим депоа за смештај архивалија на 800 м2, зграда располаже изложбеним простором, читаоницом са библиотеком и радним простором са канцеларијама.

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

Историјски архив у Смедеревској Паланци чува 190 фондова и 8 збирки, што је приближно 2000 м архивске грађе.

Најзначајнији фондови су Општина паланачка, Општина плањанска, Начелство Среза великоорашког и Начелство Среза јасеничког. Осим фондова органа управе, у Архиву се налазе и многи други фондови настали радом установа културе и просвете, фондови привреде и банкарства настали радом новчаних завода, банака, привредних удружења, предузећа и задруга, од којих особито издваја Фонд Удружења занатлија.

Од осам збирки које чува Архив у Смедеревској Паланци, најзначајнија је Збирка Матичних књига рођених, умрлих и венчаних, из свих црквених општина са подручја Смедеревске Паланке и Велике Плане. Збирка *Varia* садржи најстарија документа у Архиву, која осим на српском језику поседује и документа на грчком, немачком, француском, румунском и турском језику. Такође, Архив је обogaћен Збирком фотографија од којих је најстарија из 1893. године, као и Збирку печата и штамбиља, Збирку микрофилмова, Збирку плаката и друге.

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

У складу са једном од најважнијих приоритета Владе Републике Србије, установе културе, смим тим и архиви су започели процес дигитализације архивске грађе.

У ту сврху је формиран јединствен информациони систем под називом „АРХИС“, који ће да на једном месту обједини све дигитлизоване фондове свих архива на територији Србије.

На тај начин ће бити омогућено знатно лакше претраживање, управљање и коришћење нашег целокупног писаног културног наслеђа.

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

Архивски обрађена грађа доступна је свим истраживачима, у архивској читаоници, добро опремљеној и пријатној за боравак свих заинтересованих. На располагању је и архивска библиотека која поседује више од 4 000 наслова, углавном националне и локалне историје, стручне и завичајне литературе. Архивска библиотека располаже енциклопедијама, зборницима и часописима.

Велики број штампе, укључујући „Политику“, „Борбу“, „Комуну“ и друге, такође су на располагању заинтересованим посетиоцима.

Годишње велики број истраживача борави у читаоници Архива „Верослава Вељашевић“. Највеће интересовање усмерено је на Збирку микрофилмова Црквених матичних књига, како би се истражило породично порекло заинтересованих. Такође, фондови Општине паланачке и Општине плањанске, као и Збирка *Varia* са појединачним документима о породицама или знаменитим појединцима, врло су коришћене.

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

У оквиру културно-просветне и пропагандне делатности Архив годишње спроводи неколико изложби. Поред архивске грађе која се налази у депоима Архива, неретко се консултују и приватни имаоци архивске грађе, који су као такви евидентирани у Архиву. У трајању изложбених поставки бележимо велики број посетилаца, нарочито ђачких посета. Приређиване су изложбе са различитим темама како у згради Архива, тако и ван ње у одговарајућим просторијама на подручју Општина Смедеревске Паланке и Велике Плане.

Архив „Верослава Вељашевић“ има сталну поставку оригиналих докумената, који су као такви изложени у заштитним стакленим витринама.

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

Током 2020.године извршена је адаптација Архива „Верослава Вељашевић“, средствима Министарств културе и информисња и Локалне самоуправе. На конкурсима Градови у фокусу 2020 и конкурса из области Културног наслеђа, значајна средства додељена су нашој Установи.

Предвиђени радови обухватили су замену старе и дотрајале столарије новом пвц и алу столаријом, израду термоизолационе фасаде, реконструкцију грејног система и прикључивање на извор природног гаса за грејање објекта, постављање заштитне панелне оgrade, као и уређење плаца мехнизацијом. Након четири месеца извођења радова, оба пројекта су реализована у предвиђеном року.

Реализацијом поменутих пројеката објекат је у великој мери обновљен, пошавши од енергетске ефикасности до естетике екстеријера који доминира и пријатан је и здрав за околину. Грејање зграде је дугорочно решено, а у циљу заштите и презентације архивске грађе коју чува. Осим поменутих, изведени су многи радови и у ентеријеру, који су условили боље услове

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

за очување архивске грђе, пријем посетилаца и побољшане услове за рад зпослених. За резултат оваква врста пројекта има најмање дуплиран број културно-просветних активности, број посетилаца и истраживача.

Претходних година, средствим Министрств културе и информисања, Архив у Смедеревској Паланци опремљен је свом техником неопходном за неометан рад, нарочито у области дигитлизације архивске грађе.

Архив „Верослава Вељашевић“ има велики значај за локалну заједницу и шире, даљим радом, засигурно, настојаће да оправда средства која су опредељена, како би постао један од активнијих баштиника и представника културе.

АРХИВ „ВЕРОСЛАВА ВЕЉАШЕВИЋ“

Архив "Верослава Вељашевић", Омладинска 13, Смедеревска Паланка
Контакт телефон: 026/317 235
Е-маил: arhivsmedpalanka@gmail.com